CHAITANYA DEGREE AND PG COLLEGE FOR WOMEN

DEPARTMENT OF SANSKRIT

CURRICULUM PLAN

SEM-I

Chaitanya Degree & P.G College for women, old Gajuwaka

Sanskrit — First Semester - I

प्रथमविभागः

(1) प्राचीन पद्य साहित्यम (unit - I)

(1) आर्यपादुकाभिषेकः

(2) शब्दरूपाणि → देव, कवि, भानु

(3) धातवः — परस्मैपदिनः

लट् with Examples

(1) भव (2) गच्छ (3) तिष्ठ (4) पश्य

(5) अस्ति

(4) सन्धयः — (1) सवर्णदीर्घ सन्धिः with Examples

(2) अयवायाव सन्धिः with Examples

(5) समासः → तत्पुरुष:

(1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया

(4) चतुर्थी with Examples

तृतीय विभागः (unit - III)

(1) गद्य साहित्यम

5. अत्युत्कटैः पापपुण्यैः इहैव फलमश्नुते

(2) शब्दाः → पितृ, धातृ, गो

(3) धातवः → परस्मैपदिनः

लट् with Examples

(1) भव (2) गच्छ (3) तिष्ठ (4) पश्य

(5) अस्ति

(4) सन्धय: (3) गुण सन्धि:
with Examples
(4) वृद्धि सन्धि:
with Examples
तत्पुरुष:
(5) समास: → (5) पञ्चमी (6) षष्ठी
(7) सप्तमी (8) नञ् तत्पुरुष:
with Examples

(1) प्राचीन पद्य साहित्यम्
2. यक्ष प्रश्ना:
(2) शब्दा: → रमा, मति
(3) धातव: → परस्मैपदिन:
↓
लोट् with Examples
(1) भव (2) गच्छ (3) तिष्ठ (4) पश्य
(5) अस्ति
(4) सन्धय: → यणादेश सन्धि:
with Examples
हल् सन्धि:
श्चुत्व सन्धि:
with Examples
(5) समास: → कर्मधारय समास:
(1) विशेषणपूर्वपद (2) विशेष्यपूर्वपद
(3) विशेषणोभयपद (4) उपमानपूर्वपद
with Examples

① गद्य साहित्यम्
6. शूद्रक वीरवरकथा - हितोपदेशः
- नारायण पण्डितः

② धातवः → परस्मैपदिनः
↓
विधिलिङ् with Examples
① भव ② गच्छ ③ तिष्ठ ④ पश्य
⑤ अस्ति

③ सन्धयः → हल् सन्धिः
with Examples
अनुनासिकसन्धिः
with Examples

④ समासः → ⑤ उपमानोत्तरपद
⑥ सम्भावनापूर्वपद ⑦ अवधारणापूर्वपद
कर्मधारय समासः
with Examples
द्विगुसमासः
with Examples

द्वितीय विभागः (Unit-II)

① आधुनिक पद्य साहित्यम्
③ मेवाड़ राज्यस्थापनम्

② धातवः - परस्मैपदिनः
↓
लृट् with Examples
① भविष्य ② गमिष्य ③ स्थास्य
④ द्रक्ष्य ⑤ भविष्य

③ समासः → द्वन्द्वसमासः
द्वन्द्वः त्रिविधः with Examples

आधुनिक पद्य साहित्यम्

④ विवेकानन्द सूक्तयः

② धातवः → आत्मनेपदिनः

लट् लङ् लोट् विधिलिङ् लृट्

with Examples

① लभ ② भाष ③ मोद

SEM-II

Chaitanya Degree & P.G College
for women, old Gajuwaka
Sanskrit — Second Semester - II

प्रथम विभागः (Unit - I)

① प्राचीन पद्य काव्यम

① इन्दुमती स्वयंवरम

② शब्दाः → नदी, तनु, वधू

③ धातवः → परस्मैपदिनः

↓

लट् with Examples

① इच्छति ② लिख ③ करोति
④ क्रीणाति ⑤ चोरय ⑥ कथय

④ सन्धयः → लत्व सन्धिः with Examples

जश्त्व सन्धिः with Examples

मुडागम सन्धिः (अनुनासिक द्वित्व सन्धिः) with Examples

⑤ समासाः → ① विभक्त्यर्थः ② समीप
③ समृद्धि ④ व्यृद्धि ⑤ अभावः ⑥ अत्ययः
(विनाशः) with Examples

तृतीय विभागः (Unit - III)

① गद्य काव्यम

⑥ अवन्तिसुन्दरीकथा — दशकुमारचरितम

② शब्दाः → मातृ, फल, वन

③ धातवः → परस्मैपदिनः

लृट् लङ्

Examples

एषिष्यति, लेखिष्यति, करिष्यति

क्रेष्यति, चोरयिष्यति, कथयिष्यति

ऐच्छत, अलिखत, अकरोत

अक्रीणत, अचोरयत, अकथयत

सन्धयः —

अनुस्वार सन्धिः

विसर्गसन्धिः — विसर्गोत्व सन्धिः

विसर्गलोप सन्धिः

समासा :—

(7) असंप्रति (अनौचित्यं)

(8) शब्दप्रादुर्भावः (9) पश्चात

(10) योग्यार्थं (11) वीप्सा

तृतीय विभागः (Unit-III)

गद्यकाव्यम

चारुदत्त चरितम

शब्दाः — कारि, मधु

धातवः — परस्मैपदिनः

लोट् विधिलिङ्

इच्छतु, लिखतु, करोतु, क्रीणातु

चोरयतु, कथयतु

इच्छेत, लिखेत, कुर्यात
क्रीणीयात, चोरयेत, कथयेत

सन्धय: —
विसर्ग रेफ सन्धि:
अम सन्धि:

समासा: —
(12) अनतिवृत्ति (13) लेश:
(14) आनुपूर्व्य (15) यौगपद्य
(16) साकल्य (17) अन्त

तृतीयविभाग: Unit III

गद्यकाव्यम्
चारुदत्तचरितम्

धातव: — आत्मनेपदिन:

लट् लङ् लोट् विधिलिङ् लृट्

with Examples.

रमु, वन्द, युद्

समास: —
बहुव्रीहि समास: —
द्विपद, बहुपद, सहपूर्वपद, संख्योत्तरपद
संख्योभय, व्यतिहार, दिगन्तराल
with Examples.

SEM-III

Chaitanya Degree & P.G College
for women, old Gajuwaka
Sanskrit — Third semester - III

प्रथम विभागः (Unit-I)

प्राचीन रूपक विभागः

मध्यमव्यायोगः

अलङ्कारः —

(1) उपमालङ्कारः
(2) अनन्वयालङ्कारः

महाकविशास्त्रकारः विभागः —

(1) पाणिनिः (2) कौटिल्यः

व्याकरण विभागः —

शब्दाः — (1) जलमुच्
(2) वाच्
(3) मरुत्

द्वितीय विभागः (Unit-II)

सङ्कल्पबलम्

अलङ्कारः —

(3) उत्प्रेक्षालङ्कारः
(4) दीपकालङ्कारः

महाकविशास्त्रकारः विभागः

(3) भरतमुनिः (4) भारविः

व्याकरण विभागः —

शब्दाः — (4) भगवत्
(5) भवत्
(6) पचत्

तृतीय विभागः (Unit-III)

उपनिषद् विभागः

अलङ्कारः —

⑤ अप्रस्तुतप्रशंसालङ्कारः

⑥ दृष्टान्तालङ्कारः

महाकवि शास्त्रकारः विभागः

⑤ माघः ⑥ भवभूतिः

व्याकरण विभागः —

शब्दाः — ⑦ राजन्
⑧ गुणिन्
⑨ नामन्

तृतीय विभागः (Unit-III)

भगवद्गीता — श्रद्धात्रय विभागयोगः

अलङ्कारः —

⑦ उल्लेखालङ्कारः

⑧ अर्थान्तरन्यासालङ्कारः

महाकविशास्त्रकारः विभागः

⑦ शङ्कराचार्यः ⑧ दण्डी

व्याकरणविभागः —

शब्दाः — ⑩ विद्वस्
⑪ मनस्
⑫ अस्मद्
⑬ युष्मद्